

**Tionde Nationella prioriteringskonferensen, City Conference Centre, Stockholm,
19–21 november 2019**

Vård efter behov – hur svårt ska det vara?

INFORMATIONSPROGRAM

Tisdag 19 november

12.30-15.30: Förmöte – Grundkurs i prioriteringskunskap (fika inkluderat)

16.00-19.00: Nordiskt möte (fika inkluderat)

Onsdag 20 november - Konferensen börjar

08.30-09.30: Registrering med kaffe

09.30-10.15: Inledning - välkommen

10.15-11.45 Plenum 1: Från stuprör till att ställa grupper mot varandra

11.45-13.00 Sittande lunch

13.00-14.15: Plenum 2: Klarar vi av att prioritera rätt - när psykologi krockar med etik

14.15-14.45: Fika, mingel

14.45-16.00: Parallella sessioner 1–4

16.15-17.30: Parallella sessioner 5–8

19:00: Konferensmiddag på City Conference Centre (Folkets Hus), Restaurang Cabaret

Torsdag 21 november

08.00-08.30: Registrering med kaffe

08.30-09.45: Plenum 3: I väntan på robotarna – vad gör vi åt resursutmaningen

09.45-10.15: Fika, mingel

10.15-11.30: Parallella sessioner 9–12

11.30 -11.45: Förflyttning

11.45-12.45: Plenum 4: Prioritering i nya styrformer – bortom traditionella hierarkier

12.45-13.00: Avslutning

13.00: Take away lunch

KONFERENSEN SLUT

Konferensen arrangeras av:

Prioriteringscentrum, Linköpings universitet, i samarbete med Region Stockholm.

PROGRAMSCHEMA

Program:

Möten 19/11 samt plenar och parallella sessioner 20–21/11

Plenar onsdag 20 november:

Plenum 1: Från stuprör till att ställa grupper mot varandra

Plenum 2: Klarar vi av att prioritera rätt - när psykologi krockar med etik

Plenar torsdag 21 november:

Plenum 3: I väntan på robotarna – vad gör vi åt resursutmaningen

Plenum 4: Prioritering i nya styrformer – bortom traditionella hierarkier

Program			
Tisdag 19/11 Lokal 307			
Förmöte – Grundkurs i prioriteringskunskap			
Nordiskt möte			
Parallella sessioner			
Onsdag 20/11, 14.45-16.00			
1 Lokal 202	2 Kongresshall A	3 Lokal 307	4 Lokal 300
Läkemedel - pris, finansiering och subvention	Vårdbehov i centrum - prioritering från olika utkiksposter	Behovsstyrning och prioritering - en verkstad	En tablett, en sjuksköterska eller ett nytt rum – olika logik för olika prioriteringar
Onsdag 20/11, 16.15-17.30			
5 Kongresshall A	6 Lokal 202	7 Lokal 307	8 Lokal 300
Digitala vårdmöten – hot eller möjlighet för en behovsbaserad hälso- och sjukvård	Prioritering i primärvård – hur det görs eller skulle kunna göras	Svårt, svårare, svårast – en verkstad	Prioriteras tandvårdens resurser mot en god och jämlik tandhälsa?
Torsdag 21/11, 10.15-11.30			
9 Kongresshall A	10 Lokal 202	11 Lokal 307	12 Lokal 300
Styrning genom ersättningsmodeller	Prioriteringar och olika lagrum – HSL, SoL och LSS	Vad ska bort? En verkstad om ransonering på verksamhetsnivå	Verkstad om prevention och prioriteringar

PROGRAMINNEHÅLL – SESSIONER OCH TALARE

Förmöte – Grundkurs i prioriteringskunskap

- Behöver du uppdatera dig om den etiska plattformen för prioriteringar som riksdagen beslutade om 1997?
- Vill du lära dig mer om verktyg som stöd för att bedöma rangordningen av behov utifrån den etiska plattformen och om vad man behöver tänka på vid organiseringen av ett prioriteringsarbete?
- Behöver du få kunskap om grunderna i hälsoekonomi?

På förmötet går vi igenom ovanstående punkter. Du får sedan chans att i mindre grupper diskutera tillämpningen av den etiska plattformen genom praktiska prioriteringsövningar.

Medverkande:

Mari Broqvist, Thomas Davidson, Barbro Krevers och Lars Sandman, Prioriteringscentrum

Plenumföredrag

ONSDAG 20/11

1. Från stuprör till att ställa grupper mot varandra

Det kommer ständigt nya metoder inom olika diagnosområden som patienten vill ta del av och professionen vill använda, det utformas nationella riktlinjer för olika diagnoser, och vi har utvecklat en nationell kunskapsstyrningsorganisation som ska ge rekommendationer inom olika områden - men hur löser vi den horisontella prioriteringen mellan dessa olika områden?

Paneldiskussion med följande medverkande:

- Mats Bojestig, Nationellt system för kunskapsstyrning i hälso- och sjukvård
- Susanne Dieroff Hay, Bröstcancerförbundet
- Mattias Fredricson, Socialstyrelsen
- Sofia Jarl, Region Dalarna
- Jan Kilhamn, Västra Götalandsregionen
- Jimmie Trevett, Riksförbundet för social och mental hälsa

2. Klarar vi av att prioritera rätt – när psykologi krockar med etik

Forskningen visar att vi har psykologiska handlingsmönster som gör det svårt att leva upp till etiska ideal kring prioriteringar. Att förstå dessa är en viktig utgångspunkt för att kunna genomföra etiskt välgrundade prioriteringar i praktiken. I plenarföredraget presenteras en uppsättning sådana mönster som riskerar att påverka våra prioriteringar.

Medverkande:

Björn Hofmann, Universitetet i Oslo

TORSDAG 21/11

3. I väntan på robotarna – vad gör vi åt resursutmaningen?

Resursutmaningen inom hälso- och sjukvården förefaller alltmer akut, inte minst när det gäller personalförsörjningen. Robotar och AI som förväntas effektivisera vården har vi ännu inte sett. Så vad gör vi till dess? Vilken typ av vård ska vi ransonera? Vad gör vi med det som faller utanför den offentliga finansieringen?

Medverkande:

Dag Larsson, Sveriges Riksdag
Martin Henriksson, Linköpings universitet
Lise Lidbäck, Neuroförbundet
Maria Lindholm, Vårdförbundet
Nicklas Sandström, Region Västerbotten
Ann-Marie Wennberg, Västra Götalandsregionen

4. Prioritering i nya styrformer – bortom traditionella hierarkier

Styrning i offentlig sektor beskrivs ofta som antingen hierarki och kontroll eller fritt spelrum för välfärdens utförare. I praktiken finns ett mycket bredare register av styrformer eftersom styrning sker i många steg, samt bland många aktörer där relationer mellan styrande och styrda skiftar. Leder modern styrning till tydlighet i ansvaret för välfärdens mål och kvalitet och leder den till ökad legitimitet eller misstro? Här tar vi upp en styrning i förändring och betydelsen för prioritering i välfärden.

Medverkande:

Patrik Hall, Malmö universitet
Lena Hellberg, Regeringskansliet
Peter Garpenby och Ann-Charlotte Nedlund, Prioriteringscentrum

Parallella sessioner

1. Läkemedel – pris, finansiering och subvention

Läkemedelsutredningen kom med sitt slutbetänkande i januari 2019. Uppdraget har varit att göra en översyn av dagens system för finansiering, subvention och prissättning av läkemedel. I sessionen presenteras och diskuteras utredningens förslag och hur man går vidare från dessa.

Medverkande:

Karolina Antonov, Läkemedelsindustriföreningen
Gerd Lärfars, Rådet för nya terapier
Joakim Ramsberg, f.d. huvudsekreterare i Läkemedelsutredningen

2. Vårdbehov i centrum – prioritering från olika utkiksposter

Behov är ett centralt begrepp när det gäller prioritering. Behovsprincipen tolkas som att det handlar om hur svårt sjuk man är men också av vilken nytta vårdinsatsen kan göra. Men vem ska bedöma behovet? Ska vården göra det? Hur stor roll spelar patientens egen uppfattning? I den här sessionen kommer vi att presentera en struktur för hur man kan tänka när vården och patienten har olika uppfattningar.

Medverkande:

Eva Arvidsson, Prioriteringscentrum och Region Jönköpings län
Sonja Kvint, Västra Götalandsregionen
Ann-Charlotte Nedlund, Prioriteringscentrum

3. Behovsstyrning och prioritering – en verkstad

Många regioner tillämpar behovsstyrning i någon form. Behovsstyrning tar sin utgångspunkt på befolkningsnivå samtidigt som den sätter ramarna för vad som kan göras på individnivå. Koppling mellan behovsstyrning och systematiskt prioriteringsarbete utifrån etiska principer är dock inte alltid tydligt. Frågan är om man kan tillämpa behovsstyrning på befolkningsnivå och samtidigt tillgodose behov på individnivå enligt samma principer.

Medverkande:

Karin Bäckman och Barbro Krevers, Prioriteringscentrum

Staffan Carlsson och Ralph Harlid, Nätverket Hälsa och Demokrati samt Nätverket Uppdrag Hälsa

4. En tablett, en sjuksköterska eller ett nytt rum – olika logik för olika prioriteringar

Prioriteringar av behandlingar, personal och lokaler görs på olika sätt inom hälso- och sjukvården - samtidigt som de alla ska dela på de gemensamma resurser vi har till vården. Hur ser dessa olika prioriteringslogiker ut, finns det skäl för skillnader och hur ansluter de sig till de prioriteringsprinciper vi kommit överens om? I sessionen diskuteras dessa skilda logiker och eventuella behov av bättre kalibreringar mellan dem.

Medverkande:

Johannes Blom, Region Stockholm

Jan Kilhamn, Västra Götalandsregionen

Douglas Lundin, TLV

Lars Sandman, Prioriteringscentrum

5. Digitala vårdmöten – hot eller möjlighet för en behovsbaserad hälso- och sjukvård

Hur säkerställer vi att sjukvårdens tid används effektivt och att resurserna styrs till dem som har störst behov av vård? Ett panelsamtal om möjligheter och ansvar ur ett beställarperspektiv.

Medverkande:

Maria Asmundsson, Region Stockholm

Helena Dreber, Vårdcentralen Hökarängen

Georg Engel, Stockholms Sjukhem

Henrik Kangro, Min Doktor

Peter Lindgren, Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi

Boel Mörck, Västra Götalandsregionen

6. Prioritering i primärvård – hur det görs eller skulle kunna göras

Primärvården har fått ökade krav på tillgänglighet dock oftast utan ökade resurser eller egentlig vägledning för att ransonera eller välja att ta bort vård. Vårdval skapar också en konkurrenssituation mellan vårdgivare. Sammantaget har det lett till att vårdpersonal har svårt att tillämpa de etiska prioriteringsprinciperna i strävan efter en jämlik och behovsstyrd vård. Sessionen kommer att belysa konkreta exempel från olika regioner vad vårdpersonalen ser som problem, mål och möjliga lösningar och arbetssätt för att hantera dessa frågor.

Medverkande:

Eva Arvidsson, Prioriteringscentrum och Region Jönköpings län

Suzana Holmér och Barbro Krevers, Prioriteringscentrum

Ros-Marie Nilsson, Region Blekinge

7. Svårt, svårare, svårast – en verkstad

Hur svår en ohälsa är tillmäts stor betydelse i riksdagens riktlinjer för prioriteringar och är en viktig del av behovs-solidaritetsprincipen. Mer resurser ska ges till de med de svåraste sjukdomarna och den sämsta livskvaliteten. Vad som avses med ”de svåraste” är dock oklart. I den här verkstaden får du möjlighet att i diskussioner i mindre grupper ge din bild av hur vi bör se på svårighetsgrad i prioriteringssammanhang.

Medverkande:

Mari Broqvist och Lars Sandman, Prioriteringscentrum

8. Prioriteras tandvårdens resurser mot en god och jämlik tandhälsa?

Målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen. För att uppnå detta krävs styrning och prioritering, både på statlig och regional nivå. I den här sessionen får vi höra från den pågående statliga utredningen för en mer jämlik tandhälsa samt från Socialstyrelsens nyligen presenterade utvärdering av tandvårdsstöd. Vi får också höra vilka utmaningar som regionerna möter i arbetet med prioritering inom tandvården. Syftet med sessionen är att diskutera hur vi styr offentliga resurser för att uppnå målet om en god och jämlika tandhälsa.

Medverkande:

Caroline Blomma, Region Östergötland

Thomas Davidson, Prioriteringscentrum

Martin Färnsten, Regeringskansliet

Elisabeth Wärnberg-Gerdin, Socialstyrelsen

9. Styrning genom ersättningsmodeller

Styrning inom hälso- och sjukvård kan ske med många olika metoder, varav ersättningsmodeller är ett kraftfullt verktyg. De ekonomiska incitament som följer av dessa modeller kan inkludera såväl kvalitet och kvantitetsindikatorer som fördelningsaspekter. Men vilka modeller är effektiva, och vad finns det för evidens för vad som fungerar? Hur kan de påverka det kliniska arbetet? Syftet med sessionen är att ge en genomlysning av olika modeller, samt diskutera dess applicerbarhet inom olika områden inom hälso- och sjukvården.

Medverkande:

Niklas Ekerstad, Västra Götalandsregionen

Thérèse Eriksson, Linköpings universitet

Lars-Åke Levin, Linköpings Universitet

Clas Rehnberg, Karolinska institutet

10. Prioriteringar i olika lagrum – HSL, SoL och LSS

Välfärdens styrs och regleras av olika lagrum med innehållande skilda intentioner där olika huvudmän är ansvariga att tillgodose medborgarnas behov. Att dessa olika intentioner bidrar till en komplexitet blir tydligt inte minst då en medborgare kan omfattas av dessa på samma gång. Tillsammans aktualiserar det olika förutsättningar för prioriteringar. Sessionen diskuterar likheter och skillnader mellan Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) i förhållande till prioriteringar, huvudmännens ansvar och medborgarnas behov och livssituation.

Medverkande:

Mattias Fredricson, Socialstyrelsen

Ann-Charlotte Nedlund, Prioriteringscentrum

Pernilla Thunander, Motala Kommun

11. Vad ska bort? En verkstad om ransonering på verksamhetsnivå

När landsting och regioner brottas med att få ekonomin i balans, krävs ransoneringar på verksamhetsnivå. Hur gör vi, när vi förefaller vara psykologiskt dåligt rustade för att sluta med sådant vi redan gör eller har svårare att ransonera i mötet med patienten? Hur kan en sådan ransonering leva upp till prioriteringsprinciperna? I denna verkstad ges möjlighet att diskutera i grupper hur man kan tänka och välja i en ransoneringssituation efter några korta inledande presentationer.

Medverkande:

Per Albertsson och Helena Rexius, Västra Götalandsregionen
Lars Sandman och Gustav Tinghög, Prioriteringscentrum

12. Verkstad om prevention och prioriteringar

Preventivt arbete lyftes särskilt fram i prioriteringsutredningen men har kommit att prioriteras ner i den nationella modellen eftersom svårighetsgraden vid en preventiv åtgärd normalt sett bedöms som lägre än vid ett utvecklat tillstånd. I Norge har man tvärtom inställningen att svårighetsgraden vid en preventiv åtgärd ska ses som densamma som vid motsvarande utvecklade tillstånd.

På denna session ställer vi oss frågan om det verkligen är rimligt att prioritera ner prevention. Med utgångspunkt från olika praktiska exempel, som från rådgivning för ohälsosamma till diabetes eller hjärt-kärlsjukdom, diskuteras hur man kan tänka på olika sätt och vad konsekvenserna kan bli.

Medverkande:

Eva Arvidsson, Prioriteringscentrum och Region Jönköpings län
Sofia Dahlin, Region Jönköpings län
Per Weitz, Prioriteringscentrum och Region Västmanland